

Ölkəmiz həm də tarixi İpək yolunun üzərində yerləşir. XV əsrin sonları – XVI əsrin əvvəllərində Amerika qitəsinin keşfindən sonra bu yolu istifadəsi və əhəmiyyəti xeyli azalmışdır. Hindistana dəniz yolu kəşf edildikdən sonra isə bu yol tamamilə istifadəsiz qalmışdır. Lakin XX əsrin 90-ci illərində Avropa Birliyinin Yeni Müstəqil Dövlətlər üçün yaradıldığı TACIS programı çərçivəsində həyata keçirilən "TRASEKA" layihəsi yenidən bu yolu gündəmə gəlməsinə səbəb olmuşdur. Bu layihə 1993-cü ildə Brüsseldə Avropa Şurası tərəfindən qəbul edilmişdir. "Yeni İpək yolu" adlanan layihə 1996-ci ildə Sərəxs də İran və Mərkəzi Asiyənin dəmir yolu magistrallarının birləşdirilməsi ilə özünün yeni mərhələsinə qədəm qoymuşdur.

Xüsusi qeyd etmək yerinə düşər ki, tarixi İpək yolunun bərpasında en böyük təşəbbüskarlardan biri də ümummilli lider Heydər Əliyev olmuşdur. Belə ki, məhz onun təklifi ilə 1998-ci il sentyabrın 7-8-də Bakıda 9 ölkənin (Azerbaycan, Türkiye, Gürcüstan, Ukrayna, Moldova, Rumınıya, Bolqarıstan, Özbəkistan, Qırğızıstan) dövlət başçısı, 13 beynəlxalq təşkilat və 32 dövlətdən gələn nümayəndə heyətinin iştirakı ilə tarixi İpək yolunun bərpa olunmasına həsr edilən konfrans keçirilib. Bu konfrans proqnoz olunan dan da uğurlu keçib və yekunda Avropa İttifaqının TRAESKA programı əsasında "Avropa-Qafqaz-Asiya dəhlizinin inkişafı üzrə beynəlxalq nəqliyyat haqqında Əsas Çoxtərəfli Saziş" imzalanıb, həmcinin Bakı Bəyannamesi qəbul edilib.

Qeyd edək ki, ölkəmiz Çin Xalq Respublikasının təşəbbüsü ilə həyata keçirilən "İpək Yolu İqtisadi Kəməri" layihəsinin iştirakçılarından biridir. Bu mənada dövlət başçımızın 2015-ci ildə Çinə səfəri zamanı "İpək Yolu İqtisadi Kəməri"nin yaradılmasının birgə təşviq

Azərbaycan Avrasiyanın logistika mərkəzlərindən birinə çevrilir

Azərbaycan dünyadan qədim sivilizasiya mərkəzlərindən biridir. Qədim Azərbaycan torpaqları geosiyasi mövqeyinə görə tarix boyu müxtəlif dövlətlərin hədəfi olmuşdur. Belə ki, Avropa və Asiyənin qoşağında yerləşən respublikamız unikal geosiyasi və coğrafi mövqeyə malikdir. Bu səbəbdən Azərbaycan ərazisi qədim dövrlərdən indiyədək dünyadan iqtisadi və mədəni əlaqələrinin yayılması, genişlənməsi baxımından öz əhəmiyyətini qoruyub saxlamışdır. Qeyd etmək yerinə düşər ki, Avropadan Orta və Şərqi Asiya ölkələrinə gedən bir sıra əhəmiyyətli beynəlxalq yollar məhz Azərbaycan ərazisindən keçir.

edilməsi barədə iki respublika arasında qarşılıqlı anlaşma memorandumun imzalanması xüsusi qeyd edilməlidir.

başlanılib. Ümumilikdə 805 kilometr olan dəmir yolunun 504 kilometrlik en uzun hissəsi Azərbaycandan keçir. Bu xəttin əhəmiyyəti çox böyükdür. Belə ki, Bakı-Tiblisi-Qars dəmir yolu Çindən Avropaya yüklerin çatdırılma müddətini iki dəfədən

çox azaldır.

Diger mühüm layihə isə Şimali Avropanı Cənubi Asiya ilə birləşdirən Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizidir. Öləkəmiz bu layihənin həyata keçirilməsində fəal iştirak etmişdir. Bu layihələr ölkəmizdə nəqliyyat infrastrukturunun inkişafına əsaslanan "Azərbaycan Respublikasında logistika və ticarətin inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi"nə uyğun olaraq bizi her iki transkontinental dəhlizin kəsişməsində yerləşən, mühüm

nəqliyyat-logistika mərkəzinə çevirir. Bu dəhliz Hindistan, Pakistan, İran, Azərbaycan, Rusiya və Şimali Avropa ölkələrini birləşdirəcək. Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi, Azərbaycan dünyada yeganə ölkədir ki, həm Rusiya, həm də İranla quru sərhədi var. Əlbəttə, bu, Üçtərəfli regional əməkdaşlığın inkişafı üçün çox böyük əhəmiyyət daşıyır.

Məlum olduğu kimi, II Qarabağ məharibəsindən sonra həm ölkəmiz, həm də region üçün yeni reallıqlar yaranıb. Əlbəttə, bu reallıqlar bölgənin

nəqliyyat infrastrukturunun inkişafı baxımından da önemlidir. Gündəmdə olan en böyük layihə isə təbii ki, Zəngəzur dəhlizinin açılmasıdır. Azərbaycanın həm siyasi, həm iqtisadi, həm də mənəvi cəhətdən en yaxın olduğu ölkə qardaş Türkiyədir. Heç kəs üçün sərr deyil ki, biz bütün sahələr üzrə fəal əməkdaşlıq edirik. Bizim çox böyük tarixi münasibətlərimiz mövcuddur. Əlbəttə, son dövrlərdə həyata keçirilən nəqliyyat-logistika layihələrində də qardaş Türkiyə ilə əməkdaşlığımız davam etməkdədir.

Bunlar arasında Bakı-Tiblisi-Qars dəmir yolu birgə inşa edilməsinə xüsusi yer tutur. Bu layihə Şərq-Qərb dəhlizinin önemli hissəsidir. Belə ki, son illərdə dəhliz yolu ilə logistikən əhəmiyyəti artmaqdadır. Lakin qeyd etdiyimiz kimi, ikinci Qarabağ məharibəsindən sonra biz yeni bir dəhliz üzərində çalışırıq. Zəngəzur dəhlizi Türkiyə ilə Azerbaycan arasında yeni bir bağlılıq yaranması demekdir.

Savaşdan sonra Ermənistən bu məsələ ilə bağlı uzun müddət etiraz etmişdir. Lakin son vaxtlarda onlar özləri də başa düşürər ki, bu layihə Ermənistən üçün də yeni fürsətlər demekdir. Hazırda bu məsələnin həlli ilə bağlı müzakirələr davam edir. Bu istiqamətdə işçi qrup fealiyyət göstərir.

Azerbaycan Üçtərəfli beynəbatın imzalanmasından qısa müddət sonra nəzərdə tutulan dəmir yoluın əkilişinə başlayıb. Prezidentimizin sözlərinə görə, Horadizdən Ermənistən sərhədinə qədər olan bu yol iki il, bəlkə iki il yarımdə tam şəkildə istismara verilecek.

Qeyd edək ki, Naxçıvan dəmir yoluın böyük hissəsi hazırda işlek vəziyyətdədir, çatışmayan hissələrin də tez bir zamanda tamamlanması nəzərdə tutulur. Dəhlizin tam şəkildə istifadətə verilməsindən sonra Türkiyə ilə Azerbaycan arasında bağlılıq daha da möhkəmlənəcək.

Beləliklə, bütün bu faktlar onu göstərir ki, Azerbaycan Avrasiyanın en önemli nəqliyyat-logistika mərkəzlərindən biridir. Ölkəmizdə bu istiqamətdə görülən işlər onu deməyə əsas verir ki, yaxın gələcəkdə Azerbaycanın regionun nəqliyyat-kommunikasiya infrastrukturundakı roluna daha da artacaq və bunun nəticəsində ölkə iqtisadiyyatı da xeyli inkişaf edəcək.

İmran ƏLİYEV, "Xalq qəzeti"

